

Oulun seudulla kiertävät nopeusnäyttötaulut

Mittaukset ajalla 8/2014–7/2015

Oulun kaupunki ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ovat hankkineet siirrettäviä nopeusnäyttötauluja, joilla annetaan palautetta autoilijoille heidän ajonopeuksistaan. Kiertäviä nopeusnäyttötauluja on neljä kappaletta. Näyttö antaa ohi ajavalle kuljettajalle palautteen ajokäyttäytymisestä näyttämällä hymy- tai surunaamaa, alueen nopeusrajoitusta ja kuljettajan nopeutta, jos ajonopeus on sallittu tai ylitys ei ole kovin suuri.

Mittauskohteet pääosin koulukohteita

Nopeusnäyttöistä kaksi on kiertänyt Oulun kaupungin suuralueilla ja kaksi Oulun seudun kuntien maanteillä elokuusta 2014 lähtien. Näytöt ovat olleet noin viikon kussakin kohteessa. Mittauskohteiksi on ensimmäisenä vuonna valittu pääasiassa koulujen ja vapaa-ajankohteiden läheisyydessä olevia katuja ja teitä, joilla ajonopeuksia on tarvetta hillitä kävelijöiden ja pyöräilijöiden turvallisuuden vuoksi.

Taajamissa henkilövahinko-onnettomuudet tapahtuvat erityisesti kävelijöille ja pyöräilijöille. Suurin yksittäinen vaikuttava tekijä onnettomuuksissa on ajonopeus, joka vaikuttaa ajoneuvon pysähtymismatkan ja törmäysnopeuden kautta mm. loukkaantumisen vakavuuteen.

Nopeusnäyttö tallentaa ohiajavan liikenteen ajonopeudet, joten tietoa voidaan käyttää tutkimus- ja seurantatarpeisiin. Näyttö ei tallenna yksilöivää tai kuvatietoa autoilijoista. Myös ne suuremmat ylinopeudet, joita taulu ei näytä, tallentuvat tutkimuskäyttöä varten. Tässä raportissa ja sen liitekartoissa on esitetty yhteenvetona näyttöjen mittaus tuloksista vuoden ajalta.

Keskinopeus ylitti nopeusrajoituksen noin puolessa mittauskohteista

Mittauksia tehtiin kaikkiaan 96 kappaletta 30–70 km/h nopeusrajoitusalueilla, joista raportointiin mukaan otettiin 94 kpl. Noin puolessa mitatuista kohteista ajoneuvojen keskimääräinen ajonopeus ylitti kohteen nopeusrajoituksen. Ylityksiä tapahtui lähes yhtä usein eri nopeusrajoitusalueilla, kuitenkin hieman muita harvemmin nopeusrajoituksen ollessa 30 tai 40 km/h.

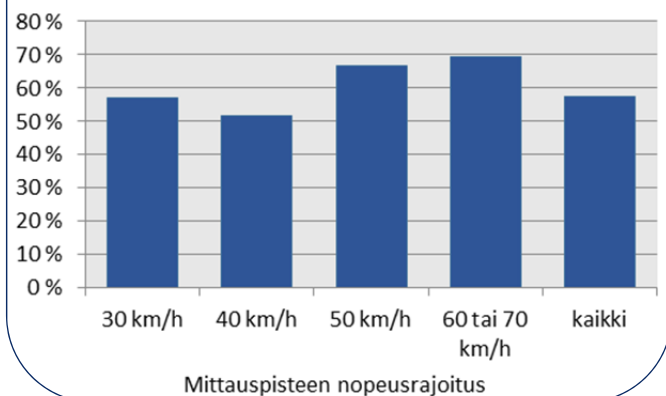

Noin joka kuudennessa mitatuista kohteista näytön ohi ajavien keskinopeus ylitti nopeusrajoituksen 5 km/h tai enemmän. Ohittavien autojen keskinopeus ylitti nopeusrajoituksen 5 km/h tai tätä enemmän hieman useammin 30–50 km/h nopeusrajoitusalueilla kuin 60–70 km/h nopeusrajoitusalueilla.

Pienet ylinopeudet yleisempiä suuremmilla nopeusrajoitusalueilla

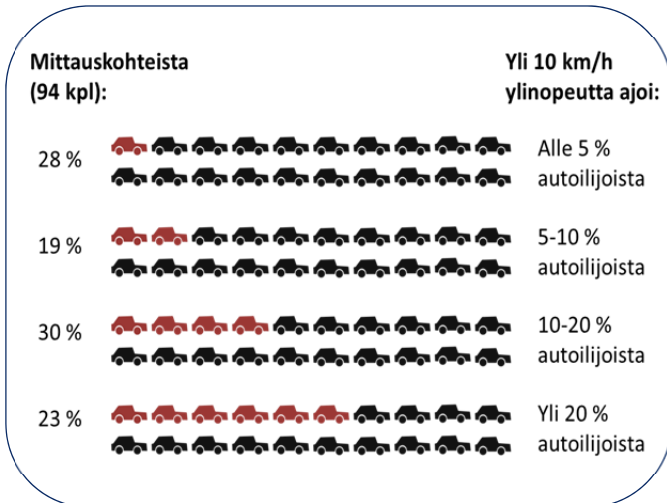
Nopeusnäytön mittaustarkkuudesta johtuen ylinopeudeksi on katsottu 3 km/h nopeusrajoituksen ylittävä nopeus. Noin puolessa mitatuista kohteista yli 30 % näytön ohittaneista ajoneuvoista ylitti nopeusrajoituksen vähintään 3 km/h. Tämä oli hieman tyypillisempää paikoissa, joissa nopeusrajoitus oli 50–70 km/h kuin paikoissa, joissa nopeusrajoitus oli 30–40 km/h. Noin joka viidennessä mitatuista kohteista ylinopeutta ajoi yli puolet näytön ohittaneista autoilijoista.

Osuus mittauspisteistä eri nopeusrajoitusalueilla, joissa yli 30 % autoilijoista ylitti nopeusrajoituksen 3 km/h tai tätä enemmän

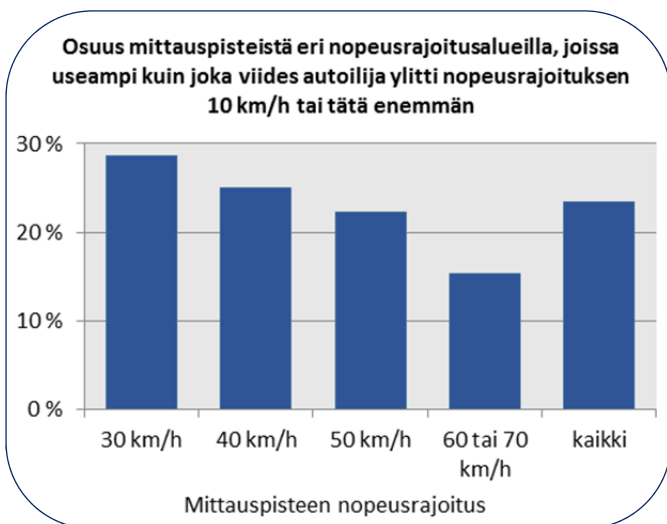

30 ja 40 km/h alueiden kohteissa useimmin yli 10 km/h ylinopeutta ajavia autoilijoita

Kun pienet nopeusrajoituksen ylitykset olivat tyypillisempiä suuremmilla nopeusrajoitusalueilla, olivat puolestaan suuremmat ylitykset tyypillisempiä pienemmillä nopeusrajoitusalueilla. Lähes joka neljännessä kohteessa useampi kuin joka viides autoilija ajoi 10 km/h tai enemmän ylinopeutta.

Yli 10 km/h ylinopeutta ajavien suuri osuus oli tyypillisempi matalien nopeusrajoitusten alueilla kuin suurempien nopeusrajoitusten alueilla. Mukana oli mittauskohteita, joissa jopa yli puolet autoilijoista ylitti nopeusrajoituksen vähintään 10 km/h

Noin puolessa kohteista yli 10 km/h ylinopeutta ajoi harvempi kuin joka kymmenes autoilijoista. Näitä kohteita oli eniten 30–40 km/h nopeusrajoitusalueilla. Tilanne on siten kaksijakoinen ja ajonopeuksiin vaikuttaa paljon mittauskohteen liikenneympäristö nopeusrajoituksen lisäksi.

Lisätietoja:

Tieinsinööri Päivä Hautaniemi
Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Päivän ja vuorokauden tuloksissa ei juuri eroa

Mittaustuloksia tarkasteltiin erikseen klo 6–18 väliseltä ajalta ja koko vuorokauden ajalta. Erot keskinopeudessa päivä-ajan ja koko vuorokauden osalta olivat erittäin pieniä. Useimmissa kohteissa yli 3 km/h nopeusrajoitusta ylittäneiden osuus oli päiväaikana 0–3 % pienempi kuin koko vuorokauden aikana ja yli 10 km/h nopeusrajoituksen ylittäneiden osuus 0–2 % pienempi kuin koko vuorokauden aikana.

Yöajan yksittäisistä suurista ylinopeuksista huolimatta, ylinopeutta ajaminen on mitä suurimmissa määrin päiväajan ongelma, jolloin kävelijöiden ja pyöräilijöiden määrä on suurin. Ajonopeus vaikuttaa merkittävästi kävelijän ja pyöräilijän kuoleman ja loukkaantumisen riskiin onnettomuustilanteessa.

Näyttö hillitsee ajonopeuksia

Nopeusnäyttö mittaa lähestyvistä ajoneuvosta useita havainnotoja. Lähes yhdeksässä kohteessa kymmenestä (86 %) nopeusnäyttö mittasi kauempana näytöstä keskimäärin suurempia ajonopeuksia kuin lähempänä näyttöä, eli näyttö vaikutti ajonopeuksiin laskevasti. Suurimmat muutokset havaittiin paikoissa, joissa ylinopeuksia ajettiin eniten.

Lähes kaikissa niistä kohteista, joissa ajonopeudet eivät laskeet näyttöä lähestyttäessä, oli keskinopeus jo nopeusrajoitusta alhaisempi. Muutamissa Oulun kaupungin katukohteissa liikenneympäristö, kuten lyhyt liittymäväli, kannustaa nopeusrajoitusta hitaampaan ajonopeuteen ja esimerkiksi liikennevaloissa tai suojatien edessä pysähtyminen johtaa tilanteeseen, jossa näyttöä kohden on jopa kiihdytetty.

Mittaukset jatkuvat

Nopeusnäyttötauluja kierrätetään Oulun seudulla kaksivuotisena projektina, jonka ensimmäisen vuoden tulokset on esitetty tässä yhteenvedossa, tuloskartoissa ja mittauskohtaisissa raporteissa. Näyttötaulujen siirrot toteuttaa Sito Oy ja tietopalvelusta vastaavat Tietomekka Oy ja Riksroad Oy. Nopeusnäyttöjen mittauksista tehdään vuosittain yhteenveto.

Liitekartat:

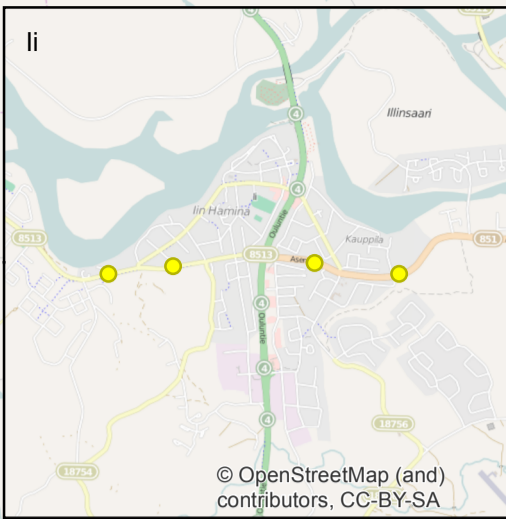
- 1: Mitattu keskinopeus suhteessa kohteen nopeusrajoitukseen
- 2: Yli 3 km/h nopeusrajoitusta kovempaa ajavien osuus
- 3: Yli 10 km/h nopeusrajoitusta kovempaa ajavien osuus
- 4: Keskimääräinen ajonopeuden muutos nopeusnäytön vaikutusalueella

Liikenneinsinööri Jukka Talvi
Oulun kaupunki

Mitattu keskinopeus

- nopeusrajoituksen mukainen tai sitä pienempi
- 1 - 5 km/h nopeusrajoitusta suurempi
- 6 - 10 km/h nopeusrajoitusta suurempi
- yli 10 km/h nopeusrajoitusta suurempi

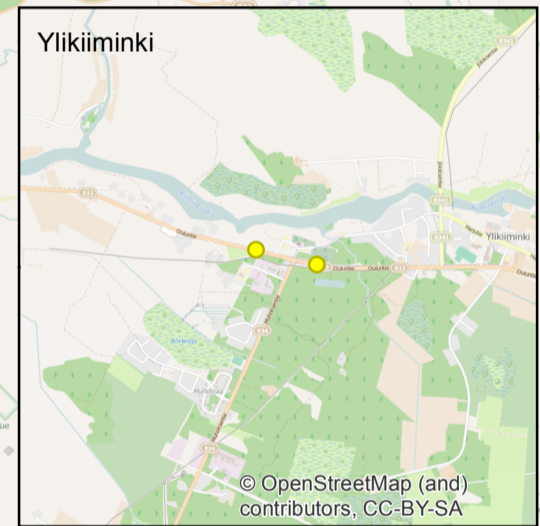
Ii

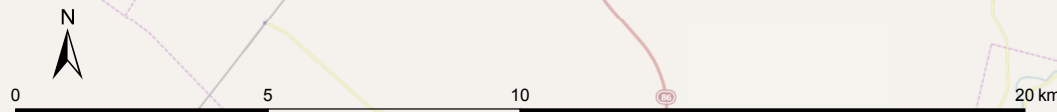
Hailuoto

Ylikiminki

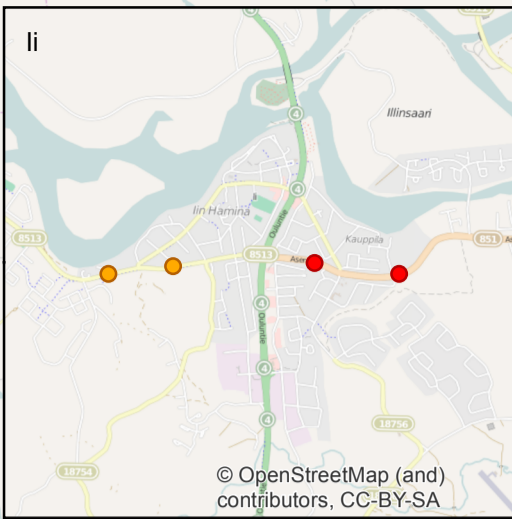
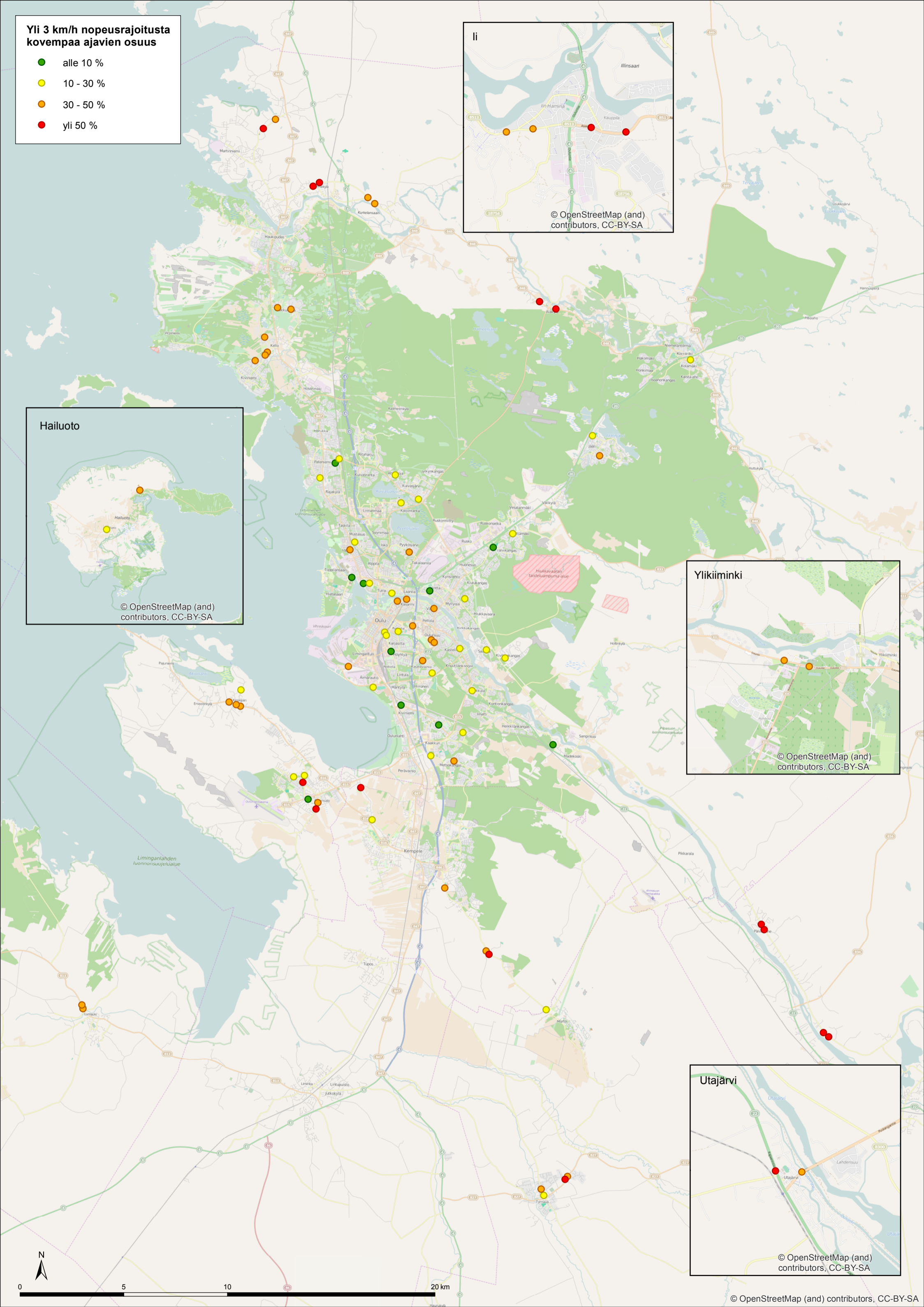

Utajärvi

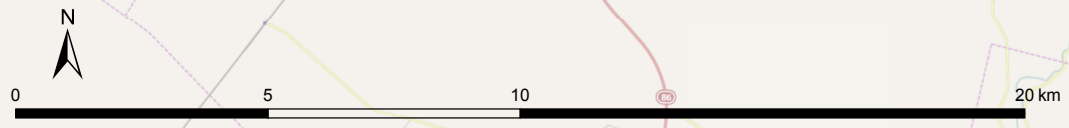
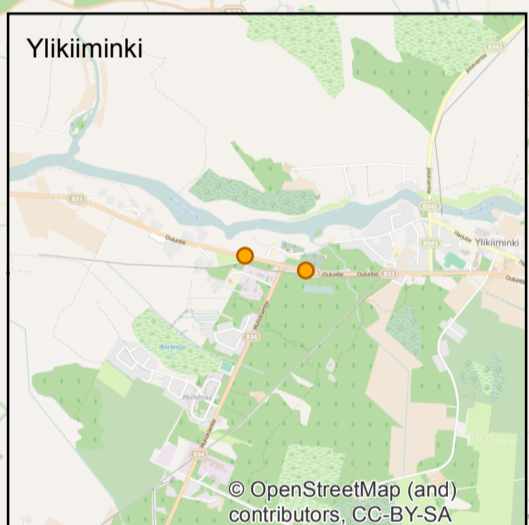
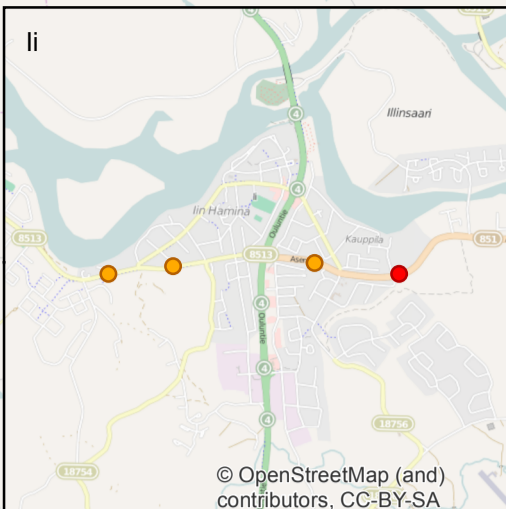
Yli 3 km/h nopeusrajoitusta kovempaa ajavien osuus

- alle 10 %
- 10 - 30 %
- 30 - 50 %
- yli 50 %

**Yli 10 km/h nopeusrajoitusta
kovempaa ajavien osuus**

- alle 5 %
- 5 - 10 %
- 10 - 20 %
- yli 20 %

Keskimääräinen ajonopeuden muutos nopeusnäytön vaikutusalueella

- enemmän kuin 4 km/h
- 2,1 - 4 km/h
- 0,1 - 2 km/h
- ei keskinopeutta laskevaa vaikutusta

